

Luty 2004
Numer 2 (76)

W tym numerze:

Chronologia dziejów	1
Legenda o Diabelskim Wzgórzu	1
Kronika cz.III	2
Świebodzickie zegary	4
Wycinki ze starych gazet	4
Wykaz zabytków cz.III	6

Chronologia dziejów

Rok 2004

Gmina Świebodzice wystąpiła ze Świdnickiego Związku Komunikacyjnego i od dnia 1 stycznia Dolnośląskie Linie Autobusowe wykonują przewozy w zakresie komunikacji miejskiej na terenie miasta. Niskopodłogowe Mercedesy ułatwiają korzystanie z autobusu osobom starszym, niepełnosprawnym oraz matkom z dziećmi. Umowę zawarto wstępnie na pół roku.

Uchwałą nr XIX/195/04 z dnia 23 stycznia Rada Miejska w Świebodzicach nadała nazwę „Wysoka” ulicy biegnącej w granicach działek nr 204 i 668, położonej w Pełcznicy w sąsiedztwie ulicy Długiej.

Uchwałą nr XIX/196/04 z dnia 23 stycznia Rada Miejska w Świebodzicach nadała nazwę „Przemysłowa” ulicy biegnącej w granicach działek nr 255 i 263, położonej w sąsiedztwie ulicy Strzegomskiej. Rejon ulicy Wysokiej przeznaczony jest na cele mieszkalno – usługowo - przemysłowe. Powstają tam w tej chwili domy mieszkalne. Ulica Przemysłowa to ulica leżąca w rejonie przeznaczonym pod inwestycje – działalność usługową i drobny przemysł. Stąd właśnie taką nazwę zaproponowali radni.

26 stycznia Zgromadzenie Sióstr Szkolnych de Notre Dame zgłosiło policji fakt uszkodzenia konstrukcji nośnej i elementów ozdobnych drewnianego, zabytkowego pawilonu japońskiego, znajdującego się w parku pałacowym. Nie wiadomo jak i kiedy doszło do zdarzenia.

W pierwszych dniach lutego zmarł Tadeusz Kaniak,

jeden z pierwszych mieszkańców Świebodzic, postać równie dobrze znana mieszkańcom, jak zmarła w miesiącu grudniu ub.r. Janina Sycz. Odchodzą świadkowie powojennej historii miasta.

Z dniem 1 lutego 2004 r. nastąpił nowy podział terytorialny parafii w Świebodzicach. M.in. z parafii św. Mikołaja wydzielono dla parafii św. Franciszka kwartał z ulicami Aleje Lipowe, Towarowa, Plac Dworcowy, Parkowa, Park Miejski, Żwirki i Wigury, Kolejowa od nr 11.

Róża Stolarczyk

Legenda o Diabelskim Wzgórzu.

Leżący w Pełcznicy zajazd słynął w okolicy bliższej i dalszej. Nie był to jedyny tam zajazd, ale tylko ten był zawsze pełen gości miejscowych i pod różnych z bliższych i dalszych okolic.

Co przyciągało gości do tego zajazdu? Jak na tamte czasy (XVIII w) był czysty, serwował smaczkowite potrawy i pracowały tam najładniejsze w całej okolicy dziewczęta. Dziewczęta usługiwały gościom nie tylko do stołu, ale świadczyły też usługi bardziej intymne. Oberżysta dziewczęta do pracy dobierał bardzo starannie i bardzo o nie dbał. Były nie tylko urodziwe, ale dobrze ubrane i zawsze uśmiechnięte.

Właścicielowi dobrze się wiodło, a jego personel był zadowolony. Natomiast konkurencji patrzyli zawistnym okiem na coraz bardziej wypchaną kiesę oberżysty. Zaczęli więc słać skargi na oberżystę do

różnych władz świeckich i kościelnych, ale nie nie wskórali. Przyjeżdżający na kontrole urzędnicy wychodzili z obojętym zadowoleniem i nie robili nic by gospodę zamknąć.

Pewnego dnia na wzgórzu leżącym za zajazdem znaleziono jedną z dziewcząt z zajazdu martwą. Po jakimś czasie drugą i trzecią – zawsze w tym samym miejscu – na wzgórzu. Na okolicę padł strach. Sprawą zainteresowały się władze i rozpoczęły śledztwo. Przypuszczano, że mordercą może być jeden z właścicieli konkurencyjnych zajazdów, który dopuścił się tego z zazdrości. Jednak mordercy nigdy nie znaleziono.

Znany przez wiele lat w okolicy zajazd został zamknięty i popadł w ruinę tak, że w końcu nie pozostał po nim ślad.

Okoliczni mieszkańcy mówili, że oberżę ze wzgórza obserwował diabeł ku wielkiej swojej uciechę, a że tam zginęły dziewczęta, to była to kara za ich grzeszne życie. Od tej pory miejsce to nazywa się Diabelskim Wzgórzem.

Na poparcie prawdziwości niektórych wątków tej legendy jest zapis w kronikach policyjnych Wrocławia (wówczas Breslau) mówiący o serii niewyjaśnionych morderstw młodych dziewcząt, których ciała znajdowano na wzgórzu w Pełcznicy.

Kronika

Zakładów Aparatury Elektrycznej „Mera - Refa” w Świebodzicach cz. III

Lata 1951-1955

1. Decyzją Ministra Przemysłu Ciężkiego zawartą w zarządzeniu z dnia 1 stycznia 1951 r. w sprawie utworzenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą: Świebodzickie Zakłady Wytwórcze Aparatury Precyzyjnej w Świebodzicach, ul. Strzegomska 23, przywrócono zakładowi odrębność utraconą włączeniem go do kombinatu A-6.

2. W okresie od 1.09.1951 r. do 31.12.1953 r. przeprowadzono modernizację budynków nr 4 i 5 przebudowując ich wnętrza.

3. W 1951 roku ruch współzawodnictwa objął 45% załogi Świebodzickich Zakładów Wytwórczych Aparatury Precyzyjnej. Zaczęto podejmowanie tzw. zobowiązań produkcyjnych. I tak np. Anna Kromka podjęła zobowiązanie i wykonała plan roczny w ciągu 10-ciu miesięcy.

W tym roku dział II-gi mechaniczny zdobył dwukrotnie proporzec przechodni, do czego w znacznej

mierze przyczynili się przodownicy pracy, tacy jak: Stanisław Buchta, Stanisław Knapik, Czesław Kobierski, Bolesław Sola i inni.

4. W roku 1952 współzawodniczyło 61% załogi Świebodzickich Zakładów Wytwórczych Aparatury Precyzyjnej. W tym roku wyróżnili się Ob.Ob. Eugeniusz Graba, Antoni Kwartnik, Tadeusz Szelański, Zygmunt Wiśniewski, którzy do dnia 22 lipca 1952 roku wykonali swoje zadania planu 6-letniego.

5. Na podstawie Zarządzenia Ministra Przemysłu Maszynowego z dnia 19 maja 1953 roku utworzony został Oddział Świebodzickich Zakładów Wytwórczych Aparatury Precyzyjnej w Kozuchowie woj. zielonogórskie, któremu przekazano produkcję aparatury oświetleniowej i regulacyjnej. Oddział ten uzyskał samodzielność jako Zakład A-20 w 1954 r.

6. W 1953 r. współzawodnictwo w Świebodzickich Zakładach Wytwórczych Aparatury Precyzyjnej dalej się rozwijało, a w różnych jego formach brało udział 80% załogi.

7. W roku 1953 wybudowano w Świebodzickich Zakładach Wytwórczych Aparatury Precyzyjnej kotłownię, komin, skład opału oraz hydroformię.

8. W 1954 roku odbyła się w Świebodzickich Zakładach Wytwórczych Aparatury Precyzyjnej po raz pierwszy Konferencja Partyjno – Ekonomiczna, na której analizowano możliwości usprawnienia organizacji pracy, podniesienia poziomu technicznego wyrobów, oraz obniżenia kosztów produkcji.

9. W dniu 22.07.1964 r. główny inżynier Świebodzickich Zakładów Wytwórczych Aparatury Precyzyjnej inż. Stefan Wypych w uznaniu zasług położonych do rozbudowy Zakładu, rozwoju techniki i podniesienia jakości produkcji odznaczony został srebrnym krzyżem zasługi.

10. Zarządzeniem Ministra Przemysłu Maszynowego z dnia 1 października 1954 roku Świebodzickie Zakłady Wytwórcze Aparatury Precyzyjnej podporządkowane zostały Centralnemu Zarządowi Przemysłu Aparatów Elektrycznych, nadzorowanemu przez Ministra Przemysłu Maszynowego.

11. W 1954 roku zorganizowany został hotel robotniczy posiadający 35 miejsc w pokojach jedno i dwuosobowych, w budynku znajdującym się w Świebodzicach, ul. Sienkiewicza 30. W dniu 31.05.1957 r. budynek ten władze miasta Świebodzice przekazały Świebodzickim Zakładom Wytwórczym Aparatury Precyzyjnej.

12. Do rozwoju współzawodnictwa w 1954 roku przyczyniła się w dużym stopniu umowa obustronnych zobowiązań pomiędzy Dyrekcją a załogą Świebodzickich Zakładów Wytwórczych Aparatury Precyzyjnej. Przodownikom pracy w poszczególnych kwartałach przyznawano wtedy proporce przechodnie. Niezależnie od tego przyznano odznakę „Przodownik Pracy” Obyw. Górskiemu J., Lasek Eleono-

rze, Parczyńskiej Z., Salwowskiemu J., Słowińskiemu J., Stolarczykowi S.

13. W dniu 08.03.1955 r. trzy pracownicy Świebodzičkih Zakładów Wytwórczych Aparatury Precyzyjnej otrzymało odznaki „Przodownik Pracy”, a mianowicie: Borowiec Zofia, Gałka Władysława i Pałka Genowefa.

14. Dobrze zorganizowane i systematycznie prowadzone współzawodnictwo pracy w Świebodzičkih Zakładach Wytwórczych Aparatury Precyzyjnej oraz pełna realizacja podejmowanych przez załogę z różnych okazji zobowiązań w latach 1950-1955 pozwoliły przedsiębiorstwu zrealizować do dnia 30 kwietnia 1955 roku zadania planu 6-letniego, tj. 8 miesięcy przed ustalonym terminem.

15 i 16 *zestawienia nazwisk pracowników, którzy w dniu 1 maja 1955 oraz 22 lipca 1955 (święta państwowe) otrzymali srebrne i brązowe krzyże zasługi oraz odznaki „Przodownik Pracy”.*

17. W dniu 07.05.1955 ukazała się tzw. „Jednodniówka Świebodzičkih Zakładów Wytwórczych Aparatury Precyzyjnej A-17 wydana w X-tą rocznicę wyzwolenia Dolnego Śląska 7.V.1955”. W jednodniówce tej omówiona została działalność i osiągnięcia Przedsiębiorstwa w pierwszych 10-ciu latach jego istnienia.

18. Uchwałą Rady Państwa w 1955 roku przyznany został Medal X-lecia następującym pracownikom Świebodzičkih Zakładów Wytwórczych Aparatury Precyzyjnej: Fuczek Marii, Górskiemu Józefowi, Nowakowskiemu Zbigniewowi i Wypychowi Stefanowi. Wręczenie medali odznaczonym odbyło się w dniu 8 maja 1955 roku.

19. Z okazji Święta Wyzwolenia 22 Lipca 1955 r. Rada Państwa odznaczyła „Medalem X-lecia” kolejnych pracowników Świebodzičkih Zakładów Wytwórczych Aparatury Precyzyjnej: Grabę Eugeniusza, Kałużnego Alojzego, Lisowskiego Leonarda, Sasala Władysława i Wąsowskiego Witolda.

20. Kolejni pracownicy Świebodzičkih Zakładów Wytwórczych Aparatury Precyzyjnej otrzymali odznakę „Przodownik pracy”: - w dniu 22 lipca 1955 r. Borowiec Wiesław, Jaroszek Tadeusz, Latawiec Józef, Wiśniewska Maria, Wiśniewski Jerzy i Wysogład Stefan. – w dniu 1.12.1955 Ochyj Józef, Siepierowski Franciszek.

21. W 1955 roku Świebodzičkih Zakłady Wytwórcze Aparatury Precyzyjnej miały do swej dyspozycji samej tylko powierzchni produkcyjnej 5.100 m².

22. W latach 1951-1955 Świebodzičkih Zakłady Wytwórcze Aparatury Precyzyjnej osiągnęły dość dobre wyniki we współzawodnictwie międzyzakładowym ocenianym w kwartalnych okresach czasu. W tym okresie Zakład zajął kilka razy premiowane miejsca II-gie i III-cie, i był kilka razy wyróżniony. Największy sukces osiągnęło Przedsiębiorstwo w IV

kwartale 1954 roku zdobywając sztandar przechodni Centralnego Zarządu Przemysłu Aparatów Elektrycznych i Zarządu Głównego Związku Zawodowego Metalowców oraz nagrodę w wysokości 10.000 zł. za zajęcie I-go miejsca we współzawodnictwie międzyzakładowym przedsiębiorstw zgrupowanych w tym Centralnym Zarządzie.

23. W okresie lat 1951-1955 rozwijał się w Świebodzičkih Zakładach Wytwórczych Aparatury Precyzyjnej ruch racjonalizatorski, przyczyniając się w znacznym stopniu do podniesienia jakości wyrobów i potanienia produkcji oraz poprawy warunków BHP. Największe osiągnięcia w ruchu racjonalizatorskim zanotowali w tym okresie Ob.Ob. Franciszek Kik, Henryk Kozica, Eugeniusz Keller, Władysław Wilman, Stanisław Tyndiuk, Stefan Wypych» Obywatele: Eugeniusz Keller, Władysław Wilman otrzymali w tym okresie odznakę racjonalizatora produkcji.

24. Asortyment wyrobów produkowanych w latach 1951-1955 przez Świebodzičkih Zakłady Wytwórcze Aparatury Precyzyjnej.

W latach 1951-52 wprowadzono do produkcji 12 typów przekładników pomocniczych do automatyki, opartych na licencji radzieckiej.

Od roku 1952 następuje stopniowe wyprofilowanie asortymentu produkowanego przez zakład. Produkcję kontaktów samochodowych przekazano do Huty Baildon, natomiast w 1953 r. produkcję aparatury teatralnej do nowopowstałego zakładu W Kożuchowie. Zakład zaczął specjalizować się w produkcji przekładników dla energetyki i automatyki przemysłowej, podnosząc znacznie swój poziom techniczny. Został zwiększony i unowocześniony park maszynowy. Stopniowo zaczęły zasilać biura techniczne nowe kadry wyszkolone przez polskie uczelnie techniczne.

W roku 1955 zatrudnionych było w zakładzie 8 inżynierów i 32 techników. W tym czasie nastąpiło znaczne nasilenie uruchomienia produkcji nowych przekładników, zwłaszcza dla energetyki. Zespół inżynierów w składzie: Tynowski, Główka, Olejnik opracowali następujące przekładniki:

- przekładnik kierunkowy czasowy typu RP-1,
- zabezpieczenia nadprądowo-czasowe kierunkowe typu RITP-I i RITP-2 do zabezpieczenia linii średnich napięć,
- zabezpieczenia ziemnozwarciowe mocowe typu RIEsw-2, RIEsb-2, RIEgw-2, RIEgb-2 do zabezpieczenia sieci i prądnic od zwarć doziemnych,
- przekładniki nadmiarowo-czasowe z blokadą podnapięciową typu RITE-3 oraz przekładnik nadmiarowo-czasowy sygnałowy typu RITs-1,
- przekładniki do automatyki energetycznej SPZ typu RAZ-1 i RAZ-3,
- wskaźnik położenia typu WP

• przekaźnik z opóźnionym odpadaniem typu RUo-700,

Dużym osiągnięciem technicznym w owym czasie było uruchomienie produkcji przekaźnika nadprądowo – czasowego zależnego typu Riz-100 do zabezpieczeń linii i silników od zwarć i przeciążeń, opracowanego przez inżynierów: Z. Gunię i S. Tynowskiego.

Przy opracowywaniu nowych konstrukcji przekaźników, dużą pomoc udzielały Instytut Elektrotechniki w Warszawie oraz Politechnika Wrocławska – Katedra Zabezpieczeń Przełącznikowych.

W latach 1950-53 wprowadzono do produkcji 18 nowych asortymentów przekaźników. Fakt ten pociągnął za sobą konieczność zwiększenia mocy produkcyjnej narzędziowni, która została wyposażona w kilka nowych i nowoczesnych maszyn, między innymi produkcji szwedzkiej, niemieckiej i czeskiej. 25. Wartość produkcji globalnej osiągniętej w poszczególnych latach okresu 1951-1955 przez Świebodzińskie Zakłady Wytwórcze Aparatury Precyzyjnej ilustrują niżej przytoczone cyfry :

1951 - 4,4 mln.zł., 1952 - 8,5 mln.zł., 1953 - 13,2 mln.zł., 1954 - 14,3 mln.zł., 1955 - 14,3 mln.zł.

Brak przyrostu produkcji globalnej w roku 1955 w porównaniu do wartości produkcji osiągniętej w 1954 r. jest wynikiem usamodzielnienia się pod koniec roku 1954 Oddziału Świebodzińskich Zakładów Wytwórczych Aparatury Precyzyjnej w Koźuchowie. 26. Stan zatrudnienia w Świebodzińskich Zakładach Aparatury Precyzyjnej w latach 1951-1955 kształtował się następująco: 1951 - 421 osób, 1952 - 531 osób, 1953 - 760 osób, 1954 - 537 osób, i 1955 - 540 osób.

Po usamodzielnieniu się Oddziału Świebodzińskich Zakładów Wytwórczych Aparatury Precyzyjnej w Koźuchowie nastąpił spadek stanu zatrudnienia w roku 1954 w porównaniu do roku 1953.

Świebodzińskie zegary

Budzik z fabryki Gustava Beckera, obudowa mosiężna, wymiary 19 x 12,5 x 7cm.

WYCINKI ZE STARYCH GAZET CYRYLA RATAJSKIEGO

Rok 1987

Plus z minusem. (Trybuna Wałbrzyska z 24-30 marca)

Jestem mieszkańcem Świebodzic od przeszło 40 lat i przyzwyczailem się do swojego miasta, do jego wyglądu. Czasem jednak trudno oprzeć się smutnym refleksjom dotyczącym jego estetyki. Ot, chociażby ul. Jeleniogórska, przez którą wiedzie jeden z najbardziej uczęszczanych szlaków samochodowych (Jelenia Góra – Wrocław). U jej wylotu pięknie otynkowane, zadbane budynki mieszkalne, ale już tuż obok duży dom z powybijanymi szybami. Rudera. Jest to pozostałość po restauracji – barze „Krakowianka”, którą przed laty strawił częściowo pożar. Czy władze miasta zapomniały o tym straszącym dziś obiekcie? Podobny przykład na plus i minus można znaleźć przy ul. Kasztanowej, gdzie obok zadbanego zbiornika wodnego „Predom – Termetu” budo-wa – widmo rozpoczęta przed kilku laty. Budowa na której nie widać żadnego ruchu. Ciekaw jestem czy władze miasta interesują się tą nie dokończoną inwestycją? Henryk Maliborski ul. Zamkowa 7/3 Świebodzi-ce.

Nekrolog. *Gazeta Robotnicza z dnia 3 listopada*)

W dniu 28 października 1987 r. zmarł po ciężkiej chorobie w wieku 52 lat Janusz Garncarek lekarz specjalista chorób wewnętrznych i kardiologii, kpt. rezerwy, ordynator Oddziału Internistyczno – Kardiologicznego Szpitala Rejonowego w Świebodzi-cach. ...

Śmiertelna ofiara wybuchu kotła c.o. (*Gazeta Robotnicza z dnia 17 listopada*)

Do tragedii doszło wczoraj wczesnym popołudniem w domu jednorodzinnym przy ul. Świerkowej 26 w Świebodzi-cach. Nastąpił wybuch kotła centralnego ogrzewania znajdującego się w piwnicy budynku. Znajdująca się w tym czasie przy nim 63-letnia Maria B. doznała ciężkich obrażeń ciała i zmarła po przewiezieniu do szpitala. Przyczyna eksplozji nie jest jeszcze znana. Wybuch kotła spowodował straty materialne oszacowane wstępnie na 50 tys. zł.

Rok 1988

Wielka ciężarówka w salonie gier. (*Trybuna Wałbrzyska z 26 kwietnia – 2 maja*)

W ubiegły piątek rano miał miejsce w Świebodzi-cach groźny wypadek. Jadący z Wałbrzycha pod pełnym obciążeniem 16-tonowy cementowóz na zakręcie do Świebodzic okazał się być pozbawiony hamulców. Sytuacja była tym bardziej groźna, że przed ciężarówką pędzącą coraz szybciej z góry znalazł się traktor z przyczepą, zaś naprzeciwko jechał

ciężarowy fiat. Kierowca musiał zjechać na chodnik, gdzie znalazły się dwie kobiety. Nie chcąc na nie najechać, uderzył w budynek przy ul. Wałbrzyskiej 11. Wjechał po prostu w wystawę salonu gier, uszkadzając jednocześnie stropy budynku (zamieszkałą tam rodzinę trzeba było ewakuować). Dzięki przytomności umysłu kierowcy „Transbudu” wrocławskiego Władysława Kulika, nic się nikomu nie stało, chociaż kabina jelaża została całkowicie zniszczona (1 mln. zł strat) i poważnie uszkodzony został budynek (1,5 mln. zł wg wstępnego oszacowania).

Zastanawiająca była reakcja przechodniów, którzy widząc pędzącą na klaksonie masę, zamiast uciekać, zatrzymywali się, a niektórzy pukali się w czoło. Na szczęście do tragedii nie doszło.

Inny gaz w Świebodzicach. (Tryb. Wałb. z 21-27.06)

Od początku roku mieszkańcy Świebodzic korzystają już wyłącznie z gazu ziemnego. Poprzednio wszystkie domowe kucharki i piecyki opalane były gazem koksowniczym. Tego ostatniego zaczęło jednak brakować, stąd decyzja o zmianie rodzaju gazu. Zamierzenie to musiała jednak poprzedzić odpowiednia regulacja urządzeń grzewczych. Przeprowadzały ją przez 3 ostatnie kwartały ub. r. ekipy złożone z pracowników Zakładów Gazowniczych oraz miejscowego „Predom – Termetu”, sprawdzając i regulując urządzenia grzewcze w każdym mieszkaniu. Wymieniono też gazociąg na ul. Towarowej i Krasickiego.

Sukcesy kręglarzy. (Tryb. Wałb. z 22-28 listopada)

W ogólnopolskich zawodach kręglarskich w Pleszewie zdecydowane zwycięstwo odnieśli zawodnicy „Victorii” Świebodzice, którzy wyprzedzili Start Gostyń i Lecha Poznań. Emil Sarmulejno wygrał klasyfikację chłopców, a wśród dziewcząt druga była Elżbieta Bednarczyk, trzecia Anna Chmielarz, a czwarta Aneta Kowalik. Trzecie miejsce też zdobył Marcin Pyżlak, a czwarte Piotr Kiliński.

Ruch kołowy obwodnicą świebodzicką. (Gazeta Robotnicza z dnia 8 grudnia)

Przed kilku dniami oddana została do ruchu kołowego nowa obwodnica w Świebodzicach. 4-pasmowy odcinek drogi połączył najkrótszą trasą ulice Wałbrzyską i Świdnicką. Samochody omijają teraz wąskie i kręte, a poza tym zatłoczone uliczki śródmieścia Świebodzic. Oszczędzają czas i paliwo. Prace przy budowie obwodnicy są kontynuowane. Powstaje m.in. drugi wiadukt nad torami kolejowymi. W niedalekiej przyszłości 4-pasmowa jezdnia obwodnicy zostanie przedłużona daleko poza Świebodzice, w kierunku Świdnicy. Od strony Wałbrzycha już taką

wcześniej zbudowano.

Krótsza droga (Tryb. Wałb. z 29.11– 5.12)

Do ostatniej chwili, przed pierwszymi opadami śniegu, trwały intensywne prace przy budowie obwodnicy wokół Świebodzic. Nowy, 1,5 kilometrowy odcinek drogi omijający to miasto, na specjalnym nasypie, buduje się już od blisko 10 lat. Wykonawca – Rejon Dróg Publicznych ze Świdnicy – dokonał przed kilku dniami przyłączenia nowej drogi do istniejącej arterii komunikacyjnej w pobliżu świebodzickiego wiaduktu. Do zakończenia pozostało jeszcze położenie ok. 100 metrów nowej nawierzchni na tzw. górcie wałbrzyskiej. Jeśli pozwolą na to warunki atmosferyczne, wyjaśniali wykonawcy, ma to nastąpić w najbliższych dniach. Po czym droga zostanie otwarta i włączona do użytku. Wartość robót wykonywanych w tym roku na obwodnicy sięga 220 mln. zł. Koszt całej inwestycji – ok. 1,5 mld. zł. Mieści się w tym m.in. i wartość budowanego obecnie nowego wiaduktu, którego wykonawcą jest Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów z Wrocławia.

Stara widokówka - Hotel Pod Niedźwiedziem udostępniona przez Panią Marię Palichleb

„Świebodzice - Dzieje Miasta” - Adam Rubnikowicz

Korekta: Robert Sysa. Stale współpracują: Bolesław Kwiatkowski, Edward Hałdaś, Daniel Wojtucki, Wojciech Orzel, Róża Stolarczyk, Maria Palichleb, Marek Mikołajczak.

Podziękowania dla wszystkich, którzy udostępnili swoje zbiory oraz dla MBP w Świebodzicach.

Kontakt e-mail: adamr@pnet.pl Tel. (kom) 0-602-380-483 **Przedruk możliwy po podaniu źródła**

Wykaz zabytków architektury i budownictwa miasta Świebodzice cz. 3
(Na podstawie: *Studium Historyczno-Urbanistyczne m. Świebodzice*)

obiekt	adres	wiek bud. / przebudowy
Zespół folwarczny		
a) dom mieszkalny	ul. Ciernie 4	koniec XVIII, pocz. XX
b) budynek mieszkalno – gospodarczy	ul. Ciernie 4 a	2 poł. XIX
c) budynek gospodarczy I	ul. Ciernie 4	2 poł. XIX
d) budynek gospodarczy II	ul. Ciernie 4	2 poł. XIX
e) stodoła	ul. Ciernie 4	2 poł. XIX
Dom mieszkalny (willa) ob. siedziba firmy „Capricorn”	ul. Ciernie 11	koniec XIX
Zespół mieszkalno – gospodarczy		
a) dom mieszkalny	ul. Ciernie 17	ok. poł. XIX
b) dom mieszkalno – gospodarczy	ul. Ciernie 17	ok. poł. XIX
c) budynek gospodarczy	ul. Ciernie 17	ok. poł. XIX
d) stodoła	ul. Ciernie 17	ok. poł. XIX
e) ogrodzenie zespołu	ul. Ciernie 17	ok. poł. XIX
Dom mieszkalny	ul. Ciernie 21	XVIII, XIX
Zespół mieszkalno gospodarczy		
a) budynek mieszkalno – gospodarczy	ul. Ciernie 25	2 poł XIX
b) budynek gospodarczy	ul. Ciernie 25	2 poł XIX
c) stodoła z przejazdem	ul. Ciernie 25	2 poł XIX
d) ogrodzenie folwarku	ul. Ciernie 25	2 poł XIX
Zespół mieszkalno gospodarczy		
a) budynek mieszkalno – gospodarczy	ul. Ciernie 26	1 ćw. XIX
b) budynek gospodarczy	ul. Ciernie 26	1 ćw. XIX
c) stodoła	ul. Ciernie 26	ok. poł. XIX
Zespół folwarczny		
a) budynek mieszkalno – gospodarczy I	ul. Ciernie 39 b	1 poł XIX
b) budynek mieszkalno – gospodarczy II	ul. Ciernie 39	poł. XIX
c) obora	ul. Ciernie 39	1 poł. XIX
d) budynek gospodarczy z przejazdem	ul. Ciernie 39	poł. XIX
e) mur ogrodzenia z krzyżem pokutnym	ul. Ciernie 39	poł. XIX
Dom mieszkalny	ul. Ciernie 42	1833
Dom mieszkalny	ul. Ciernie 46	1910
Zespół mieszkalno – gospodarczy		
a) budynek mieszkalno – gospodarczy	ul. Ciernie 54	2 ćw. XIX
b) budynek mieszkalno gospodarczy	ul. Ciernie 54	2 ćw. XIX
c) budynek mieszkalny	ul. Ciernie 54 a	ok. poł. XIX
d) stodoła	ul. Ciernie 54	ok. poł. XIX
Zespół mieszkalno – gospodarczy		
a) budynek mieszkalno – gospodarczy	ul. Ciernie 56	1848, XIX/XX
b) budynek gospodarczy	ul. Ciernie 56	2 poł. XIX
c) stodoła	ul. Ciernie 56	2 poł. XIX
Zespół mieszkalno – gospodarczy		
a) budynek mieszkalno – gospodarczy	ul. Ciernie 82	XVIII/XIX, 2 poł. XIX
b) budynek gospodarczy	ul. Ciernie 82	XVIII/XIX, 2 poł. XIX
c) stodoła	ul. Ciernie 82	XVIII/XIX, 2 poł. XIX
d) wędzarnia	ul. Ciernie 82	XVIII, XIX
e) ogrodzenie i brama	ul. Ciernie 82	XIX
Zespół mieszkalno – gospodarczy		
a) budynek mieszkalny	ul. Ciernie 83	XVIII, XIX
b) budynek gospodarczy	ul. Ciernie 83	1843
Zespół mieszkalno – gospodarczy		
a) budynek mieszkalny przy dawnym Młynie Dolnym	ul. Ciernie 89	XIX
b) budynek mieszkalno – gospodarczy	ul. Ciernie 89	XIX